

Anormalitat

Joan Martí i Castell, president de la Secció Filològica del IEC, escriu a la introducció del DIEC2 una cosa que no pot dir, "l'anormalitat", perquè l'oient entendria "la normalitat". Com se sap, Fabra va establir, en aquest cas, una excepció a la regla de l'apòstrof: es va limitar a sancionar el que fem quan volem parlar de "la anormalitat", és a dir, separar ben clarament l'article del substantiu, sense eliminar cap "a", perquè la llengua, tota llengua, és una eina de comunicació, no de confusió o de malentès.

Demà serà un altre nyap

L'índex onomàstic de *Demà serà un altre dia*, el llibre de Guillem Terribas publicat per Ara Llibres, converteix l'actor Josep Maria Pou en Maria Pou Josep.

Ruyra continua perdut al bosc

La web de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona manté la ruta literària Joaquim Ruyra pel parc del Montnegre, en pensar, erròniament, que "el seu univers literari se centra en Blanes i els boscos del Montnegre". Blanes, sí, però no els boscos "del" Montnegre, sinó els boscos "de" Montnegre, veïnat del massís de les Gavarres, al Gironès.

Esgarrifança que esgarrija

Fabra deia que una esgarrija podia ser un tremolor amb sensació de fred que precedeix un accés de febre, un estremiment causat pel fred o un estremiment nerviós causat per una emoció. Per al DIEC1 i 2 només és una cosa: "estremiment involuntari dels músculs, acompanyat per un petament de dents i una sensació intensa de fred", sigui produïda per una emoció, un accés de febre o el fred. És a dir, que quan llegim l'exemple "davant aquell espectacle horrible, tothom va sentir una esgarrija" hem d'imaginar-nos un col·lectiu petament de dents. Quina esgarrija!

Un documentat report històric i una novel·la recorden la presència dels nazis a Catalunya

La vida social i cultural nazi a Catalunya. Els nazis refugiats a Catalunya. L'actitud de la premsa de Barcelona per l'arribada de Hitler al poder. Els intel·lectuals catalans que van simpatitzar amb Hitler. Els treballadors voluntaris a l'Alemanya nazi i el complicat retorn a casa. Els col·laboracionistes francesos que van travessar els Pirineus durant l'avanç de les tropes aliades. Els espies nazis, alemanys o catalans, que actuaven a Barcelona durant la Segona Guerra Mundial. Etcètera. Hi havia molta feina a fer. I un historiador l'ha feta gairebé tota, de cop. Xavier Deulonder (Barcelona, 1965) documenta les relacions que hi va haver entre el III Reich i Catalunya en tots els aspectes, molts dels quals podrien ser objecte d'un extens report monogràfic. Li ha calgut utilitzar 500 denses pàgines per explicar-ho tot. L'obra es titula *Els nazis a Catalunya* i ha estat publicat pels Llibres de l'Índex.

En dos dies, aspectes concrets d'aquest tema tan complex s'han convertit en actualitat editorial. Fa poc es va novel·lar la visita dels nazis a Montserrat i ara el nou segell Alisis ha novel·lat la vida dels nazis a Catalunya. El llibre es titula *L'herència de Horst* i l'ha escrit, per encàrrec, Teresa Roig (Igualada, 1975).

Gràcies a la recerca feta per l'historiador Deulonder a les hemeroteques, podem saber que el diari *La Publicitat*, ja el 1933, denunciava la persecució contra els jueus, "portada a terme amb una brutalitat inaudita, que provoca l'horror de les persones civilitzades de tot el món", al mateix temps que *El Correo Catalán*, diari carí, catòlic i antisemita, deia que "los judios alemanes se apresuran a desmentir los bulos sobre su pretendida persecución".

I, gràcies al buidatge dels arxius del Govern Civil de Girona, una font documental valuosa i productiva, tindrem molta informació sobre els fugitius que havien travessat clandestinament la frontera, procedents d'Alemanya o de França, i que buscaven el primer lloc de policia espanyola per lliurar-s'hi voluntàriament, i també sobre el repatriament de soldats alemanys i italians. No cal dir que la història és una durant la guerra i una altra de ben diferent, després de la derrota nazi. En aquest segon cas, els nazis, sobretot, si són significats, busquen protecció definitiva.

Hi ha alemanys que fugen de França abans de la fi de la guerra, desertors —aquests, són internats en camps de concentració—, o bé soldats perseguits pels maquis que volen reintegrar-se a l'exèrcit alemany. També hi ha presoners alemanys dels aliats quan han aconseguit de fugir dels camps d'internament; agents de la SS i francesos vinculats al règim de Vichy, de polítics a funcionaris compromesos i col·laboradors amb l'exèrcit alemany o amb l'espionatge del Reich. O bé persones que s'havien relacionat amb els alemanys. Maria Teresa Dura Valls, de Prats de Molló (Vallespir), va ser detinguda per la guàrdia civil a Rocabruna (Ripollès) el 20 d'agost de 1944 per haver passat clandestinament la frontera. Fugia perquè al seu poble l'havien denunciada pel fet de treballar per als alemanys.



Imatge de la coberta del llibre de Deulonder: exposició d'arquitectura alemanya, el 1942, al Parlament de Catalunya.

Lluís Bonada